No. 2269 Zaterdag 2 Juli 1927. 44ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Pastorie Otrabanda
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 10 cts.

Koloniale Raad.

Zitting 29 Juni 1927.

Behalve de Heeren Maduro, Muskus en Jossy C. Henriquez, waren alle leden tegenwoordig. Tevens was de Heer H. J. Th. Boomgaart wederom voor de eerste maal als Griffier tegenwoordig. Naar aanleiding van de herstelling in activiteit van den Heer H. J. Th. Boomgaart, wordt deze door den Voorzitter welkom geheeten. De Voorzitter spreekt de overtuiging uit dat de heer Boomgaart, na zijn verblijf in het buitenland wederom met verjongde kracht en frisschen moed zich zal wijden aan de belangen der Kolonie. Verder wijdt de Voorzitter een woord van dank aan den Heer J. G. Statius Muller, voor de wijze waarop deze de betrekking van Griffier heeft waargenomen en voor de welwillende samenwerking.

Na deze inleiding leest de Voorzitter een zeer belangrijk schrijven van Z. E. den wnd. Gouverneur, d.d. 28 Juni 1927, voor, ten strekking hebbende kredieten voor verschillende noodzakelijke voorzieningen aan te vragen, gezamenlijk ten bedrage van f. 878.000, met welke kredieten de Curaçaosche begrooting voor 1927 zal moeten overschreden worden.

Het schrijven luid aldus:

Willemstad 28 juni 1927.

Ik heb de eer den Kolonialen Raad mede te deelen, dat door veranderde omstandigheden verschillende posten voorkomende op de Curaçaosche begrooting voor 1927, belangrijk overschreden moeten worden.

Op den post voor arbeidsloonen bij den reinigingsdienst, waarvoor 20.000 gld. is uitgetrokken, is reeds f. 14.000 uitgegeven, zoodat hij vermoedelijk met f. 10.000 overschreden zal moeten worden.

De ziekenauto is door veelvuldig in gebruik zijn zoodanig versleten, dat, wil men niet op een gegeven oogenblik voor het feit komen te staan, dat men niet over een dergelijk vervoermiddel kan beschikken, noodwendig een nieuwe ziekenauto moet worpen aangeschaft; de kosten hiervan bedragen f. 7.000.—

Door urgente herstellingen waarop aanvankelijk niet gerekend was, is de post onderhoud en herstelling van Landsgebouwen en eigendommen (Curaçao) reeds met f 2.000 overschreden. terwijl zeker nog een bedrag van f 10.000 noodig is voor noodzakelijke reparatiën.

De toestand der straten in het stadsdistrict van Curaçao is zoo slecht, dat met kracht aan de verbetering daarvan moet worden doorgewerkt, teneinde aan de eischen van het zeer toegenomen verkeer tegemoet te komen. Het ligt in de bedoeling om zoo mogelijk dit jaar nog de Scharlooweg, Bargestraat, Werfstraat, Van den Brandhofstraat en Van Raderstraat (het z.g.n. Scharloo-complex), de Hoogstraat, Klipstraat, Witteweg en Kortijnweg een grondlge reparatie te doen ondergaan. Hiervoor is een overschrijding van den post voor gewoon en buitengewoon onderhoud en herstelling van straten en wegen op Curaçao met f 60.000 noodig. Ook de wegen in de buitendistricten van Curaçao eischen, in verband met het zeer toegenomen verkeer met trucks en automobielen, een duurzame verbetering, daar zij niet meer bestand zijn tegen het tegenwoordig verkeer. De betrekkelijke post op de begrooting die reeds met f 55.000 is overschreden, zal nog met f 80.000 moeten worden verhoogd.

Met het oog op de opkomst van Aruba, is ook op dat eiland de toestand der wegen niet van dien aard. dat zij bestand zijn tegen het daar ontstane drukker verkeer. De weg Oranjestad—St. Nicolaas is door de vestiging aan de St. Nicolaasbaai van de Lago Oil & Transport Co een hoofdverkeersweg geworden, terwijl door de uitbreiding van het dorp Sabaneta de weg naar dat dorp drukker wordt bereden. Ook in de Oranjestad is de verbreeding van de straten een vereischte geworden. Waar deze voorzieningen geen uitstel gedoogen, is een bedrag van f 50.000 voor verbetering van straten en wegen op Aruba dringend noodig.

Op Bonaire wordt voor verbetering van straten en wegen, waarvoor een bedrag van f 2.000 is toegestaan. een verhooging van f 5.000 vereischt.

Samen met de werken die de firma Christiani en Nielsen's Gewapend Beton Mij voor verbetering van de Handelskade uitvoert, zal het Dep. van O. W. aldaar de ruimte achter den damwand moeten opvullen, de straat aanleggen en trottoirs bouwen, waarvoor een bedrag van 400.000 is geraamd.

Vervolgens ligt het in mijn voornemen om aan de ambtenaren, bij wie de nood zoodanig is gestegen, dat het Gouvernement de behulpzame hand moet bieden, in afwachting van een algeheele salarisherziening, met ingang van 1 Juli aanst. een naderen duurtebijslag toe te kennen boven de door hen thans genoten wordende bezoldigingen plus duurtebijslag. Ik had mij voorgesteld aan de ongehuwden 5% en aan de gehuwden 15% boven hun vaste bezoldiging toe te kennen, terwijl aan de gehuwdcn nog voor ieder kind een kinderbijslag van f 120, een en ander tot een maximum van 25%, echter het bedrag van f 900 niet overschrijdende, zal worden uitgekeerd. Met het uitvoeren van dezen maatregel is een bedrag van f 55.000 gemoeid.

De hierboven genoemde bedragen voor overschrijding van de begrooting voor 1927 waarbij nog gevoegd moet worden f 100.000 voor aanschaffing van een kortegolfzender en f 100.000 voor vermoedelijke overschrijdingen van andere artikelen, geven in totaal een meerdere uitgaaf van f 878.000. De vermoedelijke opbrengst der middelen voor 1927 wordt geschat op f 3.500.000, terwijl de raming f 2.700.000 aangeeft; de middelen zullen dus een overschot geven van f 800.000. Er zal, in verband met hetgeen hiervoren betoogd is, een tekort zijn van f 77.000, terwijl geen rekening is gehouden met eventueele uitgaven op de memorieposten voor havenverbetering en watervoorziening, die door leeningen kunnen worden gedekt.

Naar aanleiding van het vorenstaande heb ik de eer den Kolonialen Raad te verzoeken mij te willen mededeelen, of Uw College zich kan vereenigen met de door mij voorgenomen voorzieningen, die m. i. geen uitstel gedoogen en zoo ja, er zijn goedkeuring aan te hechten.

Ten slotte wil ik den Raad nog mededeelen dat ik maatregelen zal moeten treffen, o. a. door het aanstellen van nieuwe krachten bij de politie, het verhoogen van enkele bezoldigingen van politieagenten, het laten bouwen van een post, met bijbehoorende arrestlokalen op Rooi Canarie, — om het korps, in afwachting van een definitieve beslissing omtrent zijne reorganisatie eenigszins op peil te brengen en tegemoet te komen aan de vele noodzakelijke eischen voor verbetering van politietoezicht op verschillende gedeelten van het eiland. Ook voor het doen van uitgaven die wellicht het gevolg van deze maatregelen zullen zijn, verzoek ik de goedkeuring van Uwen Raad.

De waarn. Gouverneur van Curaçao.
(get. H. Schotborgh.)

Op voorstel van den Voorzitter werd dit schrijven naar de Afdeelingen verwezen.

Daarna kwam in behandeling het zwaartepunt van deze zoo gewichtige zitting, en werd zonder hoofdelijke stemming aangenomen: n. l. een uitvoerig schrijven aan Hare Majesteit de Koningin aan Zijne Exc. den Minister van Koloniën, aan de Staten Generaal en een opdracht aan den Heer A. G. Statius Muller, oud-voorzitter van den Kol. Raad, in zake de reorganisatie van de politie en de daaromtrent door de Tweede Kamer genomen beslissing.

Dit is een stap van vèrstrekkende beteekenis, die, wij zijn ervan overuigd, niet anders dan der Kolonie ten goede kan komen, ofschoon wellicht de toch reeds zoo urgente quaestie er eenige vertraging door kan ondervinden. Daar het echter een quaestie geldt van vitaal belang, zoowel voor de Kolonie als het Moederland, lijkt elke overhaaste stap ons uit den booze, en zal vroeg of laat zich wreken, ten nadeele van beiden. Hoe meer er naar overeenstemming in dezen gestreefd wordt, des te beter. En daarom hopen wij van harte dat er een formule gevonden moge worden, waardoor aan de bezwaren van beiderlei zijde, zoowel van de Regeering als van den Kol. Raad, wordt tegemoet gekomen. Curaçao kan er niet anders dan wél bij varen.

Het adres aan H. M. de Koningin luidt aldus:

Aan
Hare Majesteit de Koning in der Nederlanden
te 's-Graverhage.

Mevrouw.

Met den diepsten eerbied, doch sterk in het meest volkomen vertrouwen op Uwe Koninklijke belangstelling in het lot van Curaçao, nadert de Koloniale Raad van gezegd gebiedsdeel Uw troon te kennen gevende:

— dat op het oogenblik bij hem in behandeling is een ontwerp-verordening tot invoering van eene gewapende politie in Curaçao;

— dat hangende die behandeling de Tweede Kamer der Staten Genrraal, wel is waar na ernstig verzet, de credieten voor de invoering nog in den loop van dit jaar van die politie heeft goedgekeurd;

— dat Zijne Excellentie de Minister van Kolonien aan de Kamer de toezegging heeft gedaan geen enkelen stap tot invoering van de bedoelde politie te zullen doen, alvorens hier de beslissing zal zijn gevallen over het lot der aanhangige verordening;

— dat Zijne Excellentie de Minister evenwel die toezegging heeft gedaan in bewoordingen, welke geen ruimte voor twijfel overlaten aan Zijner Excellentie's voornemen om, in welken zin dit college zich over het aanhangig ontwerp ook moge uitspreken, de gewapende politie op Curaçao in te voeren;

— dat de Koloniale Raad zich deswege ernstig gegriefd gevoelt;

— dat, wat de zaak der politie zelve betreft, uit het door dezen Raad uitgebracht voorloopig verslag over het bovengemeld Bestuursontwerp, waarvan een exemplaar Uwer Majesteit bij dezen eerbiedig wordt aangeboden, blijkt, dat hij eenstemmig gekant is tegen de voorgestelde reorganisatie der politie en de invoering daarvan een gevaar voor dit gebiedsdeel acht;

— dat 's Raads bezwaren voornamelijk gelden het streng militair karakter, dat volgens het Bestuursontwerp aan de politietroepen zal worden gegeven;

— dat eene zuivere militaire politie, waaruit alle burgerlijke invloed zorgvuldig is geweerd. zoodanig strijdt met den volksaard, dat bij invoering van zulk eene militaire politie de reeds bestaande ontevredenheid over de wijze, waarop in de laatste jaren het bestuur over dit gebiedsdeel wordt gevoerd, in verbittering zal overslaan;

— dat zich brandstoffen zullen ophoopen, die den een of anderen dag tot uitbarsting zullen komen en de meest noodlottige gevolgen na zich zullen sleepen;

— dat de Koloniale Raad zich daarom gedrongen ziet bij dezen gebruik te maken van de bevoegdheid hem bij het Regeeringsreglement toegekend en zich tot Uwe Majesteit te wenden met het eerbiedig verzoek, dat het Haar zal mogen behagen 's Raads bedenkingen, in den breede uiteengezet in het voormeld voorloopig verslag, in ernstige overweging te nemen en dat zij termen zal mogen vinden om Haar ook in dit verre gebiedsdeel zoo geliefden naam niet te stellen onder een Besluit tot invoering van eene militaire politie overeenkomstig het voorstel van het Koloniaal Bestuur in dit gebiedsdeel.

Onder volgenden geleibrief werd dit adres aan den Minister van Koloniën verzonden:

Bij dezen heeft de Koloniale Raad op Curaçao de eer Uwer Excellentie een aan Hare Majesteit de Koningin gericht adres aan te bieden, met beleefd verzoek het Hoogstderzelve te willen doen toekomen.

Tevens zij het den Raad vergund Uwer Excellentie te verzoeken, alvorens Uw naam aan een zoowel in als buiten den Raad bestreden, door de Curaçaosche pers en zooveel ingezetenen ongunstig beoordeelde politiereorganisatie te verbinden, 's Raads geachten oud-Voorzitter, den Heer A. G. Statius Muller, die alleszins op de hoogte is van Curaçaosche aangelegenheden, in audientie te willen ontvangen. De Heer Statius Muller voornoemd heeft zich op Raads verzoek, bereid verklaard, indien door Uwe Excellentie in audientte ontvangen, 's Raads standpunt mondeling toe te lichten.

Vanwege het groote belang der zaak en de ernstige gevolgen, die deze aangelegenheid, vooral door het bedenkelijk militaire karakter der voorgestelde regeling, teweeg kan brengen, heeft de Raad gemeend tot dezen stap over te moeten gaan.

Het adres aan de Staten Generaal luidt als volgt:

Aan de Eerste (Tweede) Kamer der Staten Generaal te 's Gravenhage.

De Koloniale Raad op Curaçao, gebruik makende van de bevoegheid hem toegekend bij artikel 95 van het Regeeringsreglement van Curaçao neemt bij deze de vrijheid Uw College mede te deelen, dat hij zich naar aanleiding van de beslissing in de Tweede Kamer der Staten Generaal genomen in zake de voorgestelde politiereorganisatie op Curaçao, welke beslissing berust op onvolledige gegevens en daardoor onstane verkeerde voorstelling van zaken, in het welbegrepen belang van dit gebiedsdeel, bij adres tot Hare Majesteit de Koningin gewend heeft, van welk adres U hierbij een afschrift ter kennisneming wordt aangeboden.

De Koloniale Raad maakt van deze gelegenheid gebruik U er op te wijzen, dat deze zaak er eene is van heel delicaten

Curaçaosche Ditjes en Datjes.

Zat te ontbijten, 'n week of wat geleden, toen m'n boy, Stanley, komt binnenstappen met de boodschap, dat de pomp niet pompen wil.

Weet je dát nu nog niet, sonny? foeterde ik onder 't lepelen van 'n rondig geelwit leghorn-product, — gooi er van boven 'n beetje water in, en 't is all right.

Heb ik al gedaan, Father.

En gaat ze nog niet?

Neen, Father, ze gaat nog niet.

Wel, ik kom dadelijk wel 'ns kijken.

En ik kwam, en ik zag, en...... overwon???

Dat denkt u maar, geen kwestie van, heb nog nooit in m'n West-Indische jaren zulk 'n krachtig knetterig, hartig, raasdonderachtig „caramba" door den æther geslingerd, als dien ochtend, toen ik gebukt stond over die pomp, die niet pompen wou.

Verbeeld je nu 'ns, gisteren avond kabbelde er nog 'n vijf à zes voet regenwater in m'n reuze-regenbak, en nu had me die trouwe bejaarde, klefharige waterman plots gestaakt, 't bijltje er bij neergelegd, was doodkalm filtertje gaan spelen, nog geen halve duim drassig water rimpelde me nu tegen uit die vierkante onderaardsche grijsgecemente spelonk.

'n Mooie geschiedenis, 'n reuze-strop, want wat heb je nu aan 'n regenbak zonder 'n druppel water?

'n Afternoon-tea zou je er 'n kunnen geven, all right, maar waar haal je dan op stuk van zaken, 't water vandaan om thee te zetten?

Pende zoo juist, dat bewuste regenbak zoo *reuze* was, en dat is om den drommel geen hyperbol, niet onwaarschijnlijk zelfs, dat ie de grootste is van geheel Curaçao.

Werd in **1889** door kunstzinnigen Pastoor Bicente Jansen z.g. gebouwd, ná voltooiing van z'n zuiver gothisch gestyleerde kerk, tot nu toe als architectuur, onovertroffen in geheel onze Hollandsche West.

Uit mijn San Willibrord's archief, 'n vergeeld beduimeld papiertje opgeduikeld, waarop 't volgende:

Onkosten van den regenbak, kunnende bevatten 738000 liter water, te San Willibrordo:

Aan cement	fl	176,00
Timmerlui	„	229,30
Uitgraven van den grond	„	450,16
Steenen springen met Rackarock	„	412,25
Rackarock en fuzy	„	125,00
Steenen aanbrengen	„	156,00
Steenen hakken, metselwerk, sjouwers, handlangers	„	2195,29
	fl	3744,00

San Willibrordo

Jan. 1890. (w.g.)

Vincent Jansen,
m.a.

'k Geloof niet te boud te spreken met te beweren, dat de bouwerij van zulk 'n mammouth-bak nu in 1927, minstens tweemaal zooveel kosten zou.

Wat allemaal mooi en wel is, om je eigen om die goedkoopigheid te gaan zitten verkneuteren, maar opschieten doe je er niets mee, geen atoom, als ie zooals nu lek is, als 'n à jour bewerkte puts.

Heb van 't débâcle aan bevoegde autoriteit per ijlbode kond gedaan, — ja zeker, positief je reinste débâcle, omdat in drooge jaren met leege putten en tankies, geheel San Willibrordo in 'n K.M.-lange kris-kras-straal is aangewezen op Pastoor Bicente's onuitputtelijk waterreservoir, voor een schijntje van één plak per blik, nooit meer, nooit minder.

Antwoord kwam:

Jan Paul, hou de moed er maar in. Zal hier in de stad 'n deskundige vragen, om bij jou eerst 'ns poolshoogte te gaan nemen.

En 'n paar dagen later, 2,21 P.M., in m'n intiem douche-klein-kwartiertje, kwam geruischloos 'n Buick m'n erf opgezoemd, er in de twee stadsche heeren, dra verwelkomd door den kapotten-regenbakbaas met z'n nog nattig piekende haren.

In no time zat ons trio in der aard gewond ingewand.

Advies luidde: klampmuur van 2½ meter, vloer opnieuw becementen, de volgende week zouden ze 'n paar metselaars met handlangers plus materiaal sturen.

En Dinsdag 31 Mei stond mijn buitenpost in 't teeken van 't grootbedrijf.

Eerst arriveerden in groenen Famabus de metselaars met handlangers, daarna wielden af en aan trucks met steenen, cement en zand.

't Willibrordsche ezelenheir schoolde met steil-rechtstandige ooren in bosjes samen, kopschuddend over die roezemoezige invasie, zoo vierkant in botsing met hun ezelachtig otium cum dignitate.

Na 't twaalfuurtje werd ik door de metselaars aangeklampt.

Pastoor, 't spijt ons, maar 't gaat niet.

Wat gaat niet?

Wel kijk 'r 'ns hier. Als we zoo doorgaan met bikken, dan slaan we geheel uw regenbak uit mekaar.

Heelemaal uit mekaar? goeien morgen.

Ja, ziet u, dat zit zoo. Ze hebben indertijd dat bakkie van u met klei in mekaar gezet, en daar zit 'm de fout.

'n Klampmuurtje is achterop, er moet 'n gewonen muur in gemetseld worden, en dat kunnen we zoo maar op ons eigen houtje niet doen.

Dus?

Ja, 't eenvoudigste zal zijn, dat we van middag maar weer naar de stad gaan, dan kunnen we dat zaakje in eens afhandelen.

Best hoor, tot morgen!

En den volgenden morgen kwamen ze op de vleugelen der „Faam" weer binnengewiekt, — 't was all right.

Toe begon pas serieus 't regenbakgemetsel.

Voelde me opeens weer omcirkeld, omwaaid door poriëndoordringend zand-' steen- en portland-wolken, precies als jaren her, toen ik mijn kerk en school bouwde, op 't nu ten doode gedoemde St. Eustatius.

Toen was ik bouwheer en bouwmeester en foreman en opzichter allemaal tegelijk, sjouwde mee als 'n koelie in regen en zon, op stelling, en dakstoel tot 't donkerde, en kroop om 8 uur al achter m'n klamboe, bruin als 'n cocosnoot, moe tot in 't merg van m'n bottenstelsel.

Maar nu was ik 't heertje. kuierde zoo nu en dan 'ns met m'n handen op den rug naar 't werk, koeterwaalde wat Castillano met de Venezolaansche handlangers, gaf zoo nu en dan 'ns 'n hurry-up-schreeuw tegen de drie Willibrordsche waterboys, en de boel liep of 't gesmeerd was.

Om en om 4 uur wielden de metselaars met den befaamden bus weer stadwaarts, de handlangers bleven echter doorwerken tot 'n uur of 6, gingen dan schaften, maar nauw baadde de nu spookachtig donkere krocht in 'n zee van melkwit suizend gasoline-licht, of tonnen portland en klinkers, en blikken zand en water touwden katrolpiepend weer omlaag, totdat 't klokje van gehoorzaamheid sloeg.

Dat noemen ze overtime.

Die pezige, oergezonde, steeds goedgehumeerde zonnekinderen voelden meer voor logies voor maffies-doen, in luchtigen koelen regenbak, dan in pufwarme hut, voor hen gereserveerd.

Hangmatten werden gespannen, dekens gespreid over op cementtonnen gedeponeerde planken, en na 'n minuut of vijf daverde in m'n regenbak 'n ratelende, knarsende reuze-rrrrrrrr, als 'n in actie zijnde zaagfabriek, van

aard en van groot nationaal belang, waaraan de Raad hoopt, dat U nog wel eens Uw aandacht zult willen schenken.

De officieele opdracht aan 's Raads oud-voorzitter, den Heer A. G. Statius Muller luidt als volgt:

Edelachtbare Heer,

Zooals U bekend heeft dit college naar aanleiding van de aanneming door de Tweede Kamer der Staten Generaal van de bij de begrooting voor het loopend jaar aangevraagde credieten voor de reorganisatie van de politie, besloten zich bij adres te wenden tot Hare Majesteit de Koningin en de Staten Generaal, terwijl ook aan Zijne Excellentie den Minister van Koloniën vertoogen zullen worden gericht tegen de invoering, ongewijzigd, van het hier ontworpen plan eener *militaire* politie.

Dit college, zich overtuigd houdende, dat het oordeel van Minister en Kamer op onvoldoende kennis der Curaçaosche toestanden en eene verkeerde voorstelling van zaken berust, acht het in hooge mate gewenscht, dat de door ons college naar voren gebrachte bedenkingen in Nederland al waar dat noodig en wenschelijk zal blijken mondeling worden toegelicht, met breedvoerige uiteenzetting van de toestanden, waarin de bedenkingen en bezwaren hun grond vinden.

Het is den Kolonialen Raad uit de reeds met UEdelachtbare gevoerde besprekingen bekend, dat Uw standpunt ten opzichte van de voorgestelde politiereorganisatie in hoofdlijnen - waar het immers op aan komt - overeenstemt met dat van den Raad. Aan den anderen kant zal het U bij de gevoerde gedachtenwisseling wel gebleken zijn, dat 's Raads voornaamste bezwaar gericht is tegen het streng *militair* karakter der voorgestelde politietroepen, speciaal tegen het verband met het Leger, dat voor de politietroepen gehandhaafd wordt en waarvan de consequentie is, dat zij aan een andere rechtspraak zullen zijn onderworpen dan de burgers.

Tevens zult U wel de overtuiging gekregen hebben, dat de Raad, wanneer zijn hoofdbezwaar kon worden weggenomen, b. v. door een of ander compromis tusschen de begrippen *burger*politie en *militaire* politie, op andere punten tot ver strekkende concessies bereid is en met al zijn kracht zal medewerken om de nieuwe organisatie te doen slagen en eventueele moeilijkheden uit den weg te ruimen.

Voor het verstrekken van de gewenschte inlichtingen en het zuiver uiteenzetten van 's Raads standpunt en van de gronden, waarop het berust, heeft de Koloniale Raad bereids een dringend beroep op UEdelachtbare, zijn Oud-Voorzitter gedaan.

De Koloniale Raad houdt er zich van overtuigd, dat U bij aankomst in Nederland terstond Uw beste krachten zult willen inspannen om den weg te effenen tot een bevredigende en spoedige oplossing van het nijpende vraagstuk der politiereorganisatie te Curaçao.

Met betuiging van 's Raads besten dank voor Uwe bereidwilligheid om in dezen den Raad van dienst te willen zijn.

Ten slotte werd in een schrijven aan Z. E. den Gouverneur mededeeling gedaan van de door den Raad gedane stappen, met verzoek zoo spoedig mogelijk per kortegolf Zijne Exc. den minister van Koloniën van een en ander in kennis te stellen.

Bij de rondvraag vroeg de Heer J. H. Beaujon of aan Z. E. geen afschriften van de gezonden missives zouden verstrekt worden.

Op voorstel van den Voorzitter werd door den Raad aangenomen den Gouverneur inzage ervan te geven.

De Begrooting voor 1928.

De N. R. Crt. van 21 en 22 Mei ll. bevat een tweetal particuliere correspondenties, over de begrooting van 1928. Na in de eerste een terugblik te hebben geworpen op de vorige begrooting en te hebben aangetoond dat bij een meer rationeele financieering er een niet onaanzienlijk saldo zou zijn overgehouden, opent schrijver in de tweede een perspectief op de toekomst.

Het perspectief.
De invloed van het bedrijf der C. P. I. M. op de Koloniale geldmiddelen.
Na de uitbreiding komt een tijd van consolideeren.
Toeneming der uitgaven,
Eischen der veranderde omstandigheden.
De allernaaste toekomst gunstig.
Financieel beleid.

Het voortdurend stijgend accres van de ontvangsten moge nog zoo verblijdend zijn, reden tot overdreven optimisme, laat staan zorgeloosheid, ten aanzien van de Curaçaosche financiën geeft dat feit allerminst.

Wie nauwlettend heeft toegekeken, zal immers wel hebben opgemerkt, dat het accres de laatste vijf en tien jaren nauw verband heeft gehouden met de uitbreiding van het bedrijf der C. P. I. M. En nu hopen wij allen wel, dat dit bedrijf zich in lengte van dagen zal verheugen in grooten bloei — dat het zich steeds maar zal kunnen blijven uitbreiden is stellig uitgesloten.

Veeleer is de verwachting, dat wanneer tegen het eind van dit jaar het vastgestelde uitbreidingsplan zal zijn afgewerkt, er in dat opzicht een periode van stilstand zal volgen. In elk geval kan het niet anders of het tegenwoordig tijdperk van koortsachtige uitbreiding moet gevolgd worden door een van rustig consolideeren van het bedrijf.

Nu behoeft niet noodwendig met het staken van de uitbreiding van het petroleumbedrijf ook een einde te komen aan het accres der koloniale inkomsten. Maar op den gang daarvan zullen dan veel bescheidener factoren overwegenden invloed komen uit te oefenen. Accressen van 20 pct., als verleden jaar, zijn van die normale factoren niet zoo licht te verwachten.

De bevolking neemt toe, de verkregen welvaart is bezig zich te stabiliseeren. Maar behalve de petroleumindustrie, welke die welvaart veroorzaakt, bezit Curaçao geen andere bronnen van bestaan, die onder de nieuwe na-oorlogsche toestanden ook maar in de verste verte in de behoefte van zijn bevolking kunnen voorzien. De landbouw is in de laatste jaren zelfs achteruitgegaan, de zoutwinning is niet langer rendabel en de hoedenindustrie laat bijna geen verdiensten voor de vlechtsters.

Daarbij komt, dat het meer en meer gewoonte wordt, dat meer of minder welgestelden na volbrachte levenstaak Curaçao verlaten om in gematigder luchtstreek hun verder leven te slijten.

Wat dan telkens uittocht van kapitaal beteekent.

Men kan zich voorstellen, dat er misschien al binnen enkele jaren een evenwichtstoestand ontstaat, waarmede men wel heel tevreden zal kunnen zijn, maar die de voorwaarden niet biedt voor verderen vooruitgang.

* * *

En intusschen nemen de uitgaven toe. Uit de begrooting voor 1928 kan men zien, dat niettegenstaande een 7½ ton hoogere raming der ontvangsten en het overbrengen van een paar werken naar den buitengewonen dienst, door leening te bestrijden, het tekort slechts 'n f 30.000 lager kon worden geraamd dan voor het loopend jaar, waarmede hier de vergelijking is gemaakt.

Nu kan de gouverneur wel met zekere voldoening erop wijzen, dat het voor aanstaand jaar geraamd tekort (f 194,749) lager is dan in welk voorgaand jaar van den laatsten tijd ook — wij noemen het een veeg teeken, dat in weerwil van zoo sterke stijging der ontvangsten toch nog een beroep op het Moederland moet worden gedaan.

Wij zien hierbij niet over het hoofd, dat er op den gewonen dienst toch nog een tweetal werken voorkomen (tezamen geraamd op f 260,000), die beslist als buitengewone werken zijn aan te merken, n.l. den bouw van een nieuw postkantoor en de uitvoering van een Waaigatplan.

Maar aan den anderen kant staat, dat alles erop wijst, dat de zeer nabije toekomst aanzienlijke verzwaring van lasten in haar schoot draagt.

Om maar een paar grepen te doen, willen wij signaleeren de bedragen voor aflossing (en eventueel ook de rente) van de bedragen, waarvoor nu leeningen staan aangegaan te worden. Eind 1928 zal de schuldenlast voor aanleg der waterwerken, bouw belastingkantoor en havenverbetering f 1,800,000 bedragen.

Van de waterwerken kan men, gelooven wij stellig, erop rekenen, dat zij de kosten ruimschoots zullen dekken, dus een productief en rendabel werk zullen blijken te zijn. Maar havenverbetering en belastingkantoor zullen geen noemenswaardige directe baten kunnen afwerpen. Tegenover de uitgaven voor aflossing (en rente) komt er op de toekomstige begrootingen niets te staan.

Dan willen wij nog noemen de uitgaven voor de politie, welke waarschijnlijk vrij wat hooger zullen oploopen dan in de begrooting is becijferd.

En eindelijk de salarissen en pensioenen.

Wij moeten eerlijk zeggen, dat als wij lezen, dat voor aanstaand jaar f 240,000 wordt uitgetrokken voor de duurtebijslagen, de schrik ons om het harte slaat. Temeer omdat wij van alle kanten in de ambtenaarswereld vernemen, dat er nog lang geen tevredenheid heerscht, dat verschillende ambtenaarsgezinnen eigenlijk weinig minder dan gebrek lijden.

Het wordt — gelooven wij — tijd, dat ingezien wordt, dat op den tegenwoordigen weg niet langer kan worden voortgegaan; ook en vooral niet met het oog op den toekomstigen pensioenlast. Reeds zonder verdere verhoogingen zullen de pensioenen binnenkort sterk de hoogte beginnen in te gaan in verband met de traktementsverhoogingen in de laatste 10 jaren ingevoerd. Als wij ons niet vergissen, zijn de traktementen van de landsdienaren in dat tijdsverloop met ongeveer 100 pct. verhoogd.

Om te voorkomen, dat de lasten uit dezen hoofde der koloniale kas te zwaar worden, schijnt, slechts één doeltreffend middel te bestaan, n.l. gedifferentieerde bezoldigingschalen voor gehuwde en ongehuwde ambtenaren, mét of zonder kinderbijslag. Het mag als bekend worden aangenomen, dat gouverneur Helfrich tijdens zijn kortstondig bestuur een voorstel in die richting heeft gedaan. Te kwader ure is men er hier van teruggekomen. Met het gevolg, dat thans in verscheidene normale ambtenaarsgezinnen — om van de groote te zwijgen — gebrek heerscht, terwijl de vrijgezellen zich de genoegens van het leven kunnen veroorloven.

Een andere eisch der veranderde omstandigheden is, dat ook de administratie worde vereenvoudigd.

Niet alleen op de Bovenwindsche eilanden, maar van het geheele gebiedsdeel. Als wij zien, dat de perceptiekosten der belastingen ongeveer 10 pct. bedragen, ongerekend de pensioenen, dan kunnen wij onze administratie niet economisch noemen, vooral niet omdat deze tak van dienst nog een van de best georganiseerde is.

***

Met al het voorgaande hebben wij niet bepaald het oog gehad op de allernaaste toekomst. Wat het loopende en het volgende jaar betreft mag men hopen, dat het verblijdend accres der middelen nog wel onverzwakt zal aanhouden. Dit jaar, althans heeft zich, vooral wat de havenbeweging aangaat, voortreffelijk ingezet.

Evenmin hebben wij eenig bezwaar willen opperen tegen de hoogere raming der ontvangsten of tegen de politiek van het financieeren van buitengewone werken met leeningsgelden. Toch moet ons ten opzichte van dit laatste nog één opmerking van het hart Waarom voor het belastingkantoor wel, voor het postkantoor niet geleend? Naar het subtiel onderscheid, dat hier blijkbaar gemaakt is — beide werken zullen evenveel komen te kosten — moet men raden.

Wij doen niet graag aan raden. Maar kan het zijn, dat niet ook voor den bouw van het postkantoor mocht worden geleend wijl dan de begrooting sluitend zou zijn? En mag dat dan niet?

Wij zullen het maar ronduit zeggen. Hier heerscht sterk de indruk, dat men het van hoogerhand niet tot een sluitende begrooting wenscht te laten komen. Die indruk moet onjuist zijn. Maar het wil ons voorkomen, dat het van goede politiek zou getuigen aan een dergelijken indruk, aan zulk wantrouwen geen voedsel te geven. En in tweeërlei opzicht heeft men in deze begrooting dat wél gedaan.

Als een principieele nieuwigheid kondigt de Gouverneur in de Memorie van toelichting de afschaffing van de belastingen op de Bovenwindsche eilanden aan.

Financieel heeft de zaak weinig te beteekenen; die eilanden brengen — zooals wij in onzen terugblik hebben doen uitkomen — maar luttele duizenden guldens aan belasting op. Maar principieel gaat het inderdaad om een vraagstuk van belang. Om de vraag b. v. welke redelijke grond ervoor kan pleiten, dat op die eilanden iemand met een inkomen van f 6000 geen belasting heeft te betalen en op de andere eilanden — op Bonaire b. v. — iemand met slechts f 1200 wel.

En praktisch is er dit bezwaar, dat bij het verbreken van de unificatie in ons belastingstelsel het goederenverkeer tusschen de twee groepen eilanden weer ernstig belemmerd zal worden. Goederen uit het vrije verkeer der Bovenwindsche eilanden zullen niet langer op de andere eilanden vrij kunnen worden toegelaten en — wat ernstiger is — er zal streng moeten worden toegekeken op den drankhandel.

Een tweede nieuwigheid is de voorgenomen invoering van een extra-invoerrecht van 5 cent per collo en van eene kadebelasting. Ons lachen noch de afschaffingen op de Bovenwindsche eilanden, noch de voorgenomen nieuwe heffingen toe. Veel meer gevoelen wij ervoor het geheele stelsel aan eene herziening te onderwerpen, waarbij dan in ruime mate rekening kan worden gehouden met de nooden van de genoemde eilanden, terwijl de herziening aan den anderen kant dienstbaar gemaakt kan worden aan de gewenschte vereenvoudiging der administratie en het verkrijgen van een hoogere opbrengst.

BERICHTEN

MISSIE-NIEUWS.

Zilveren Professie-feest.

Woensdag 6 Juli a. s. zal in het St. Martinus-Gesticht de Eerw. Zuster STEPHANIE haar zilveren Profesiefeest vieren. Gesproten uit de algemeen geachte Familie Ellis, die reeds twee zonen aan de Kerk schonk, waarvan de een op jeugdigen leeftijd tijdens zijn voorbereidingsjaren te Rijsenburg overleed, en de ander, Mgr. A. Ellis, de geestelijke leiding heeft van het wijdvermaarde Pensionaat Welgelegen, heeft Zuster STEPHANIE zich gedurende vijf en twintig jaar met voorbeeldigen ijver gewijd aan de opvoeding en opleiding onzer Curaçaosche jeugd.

Na zich op jeugdigen leeftijd aan God te hebben toegewijd door de H. Professie, heeft zij elken dag het offer van haar leven en gansch haar bestaan hernieuwd, en is zich blijven geven, met onverflauwden ijver aan haar even verdienstvolle als edele taak. Gedurende enkele jaren was Zuster STEPHANIE werkzaam te Sta Maria en Pietermaai, verreweg het grootste deel van haar religieus leven heeft zij doorgebracht in het St. Martinusgesticht. Groot zijn hare verdiensten voor God en voor het Katholiek onderwijs. Zuster STEPHANIE werd 31 Aug. 1876 te Curaçao geboren en ontving het religieuee kleed te Roosendaal 1 Juli 1900.

Ook de Eerw. Zuster BEATRIZ, die na 22 jaren hier aan 't onderwijs te zijn werkzaam geweest, in December 1925 om gezondheidsredenen naar het Vaderland moest terugkeeren, hoopt dienzelfden dag haar zilveren Professiefeest te vieren.

God geve aan beide Jubilaressen kracht en sterkte om nog vele jaren haar zoo verdienstvol werk tot heil der jeugd te mogen voortzetten.

Onze hartelijke gelukwenschen aan de Eerw. Jubilaressen, en geheel in 't bijzonder aan de Familie Ellis.

Mgr. Vuylsteke.

Mgr. Vuylsteke is van zijn reis naar Aruba, ter regeling van de uitbreiding van het St. Petrus-Hospitaal, hier gisterenmorgen, via Maracaibo, per *SS. Maximina* teruggekeerd. Onze eerbiedige welkomstgroeten.

Dr. J. Ph. Evertsz ✠.

Volgens telegrafisch ontvangen bericht is te 's Gravenhage in den leeftijd van 58 jaar overleden Dr. J. PH. EVERTSZ Hz. Gedurende een lange reeks van jaren was Dr. EVERTSZ stadsgeneesheer alhier en had zich door zijn fijnen en sympathieken omgang en groote medische bekwaamheid aller achting weten te verwerven. Nog steeds wordt de naam van Dr. EVERTSZ genoemd als een van onze knapste doctoren. Gedurende enkele jaren ook was Dr. EVERTSZ ondervoorzitter van den Kolonialen Raad, en heeft zich in die hoedanigheid met belangeloozen ijver gewijd aan de belangen van onze kolonie.

Onze hartelijke deelneming aan zijn geachte Familie hier en in het Moederland.

Benoemingen.

De heer W. Lampe is van Saba naar St. Martin overgeplaatst als waarnemend Gezaghebber. De heer Boskaljon zal naar Curaçao terugkeeren.

Uitbreiding van het postverkeer.

Met 1 Juni l.l. is de gelegenheid geopend tot kwitantiezendingen naar en van Curaçao. Het hoogste bedrag voor elke zending is f 500.

---

hout met heel veel knoestige kwasten.

En nauw kwam 't puntje van de zonnewagenzweep boven de Jan Koksche bergen gepiept, of 't zestal stond al boven gedeukte waterdrum gebukt te proesten, te boenzeemen, toilet te maken, brand in 'n sigaret gejaagd, vort er mee, en 't gesjouw drie boven, drie beneden, begon weer.

Klokslag twaalf, als 't Angelus klepte over de Willibrordsche landouwen, verschenen de metselaars weer op de vlakte, gingen in m'n wigwam 'n gemeubiieerd botramppje met wat pisangs en koffie verschalken, terwijl ik met Scamp naast me, in m'n pijpenlaächtige eetkamer, met 'n rubberig geitenboutje aan 't bakkeleien was.

Daarna stond op 't program, 'n sigaar rooken en wat boomen met de mannetjes van den troffel, en in dat alleramusantst half uurtje, heb ik heel wat geleerd, wat ik nooit geweten, heel wat gehoord had wat ik nog nimmer gehoord had.

Over hun werk, hun vak en hun soldatentijd en jeugd debiteerden ze met animo de kostelijkste verhalen en hun eigenaardige kijk op 't leven, opende mij 'n wereld van verassend nieuwe gezichtspunten.

Pastoor, geloof me (we waren toen verzeild op huishoudelijk terrein) geloof me, één moeder kan beter voor tien kinderen zorgen, dan tien kinderen voor één moeder, en je kan praten wat je wil, maar door de bank is moeder de vrouw thuis de baas, daar gaat niks van af; — welke eerste bewering ik ten volle beaamde, terwijl m'n twijfelachtig vragend „nou" op No. twee, niet de minste indruk maakte.

Over de verdiensten in hun vak waren ze wel te spreken, maar 't was dan ook niet zuinig poot aan spelen.

En waarom ze hun vrouw en kinderen niet hadden meegenomen, wel, dat was voor hen hier toch niks gedaan, en daarenboven moeder de vrouw wilde doodgewoon niet, en dat gaf dan toch maar de doorslag.

Had al vaak uit de verre hoogte hun gemetsel gade-geslagen, maar moest er nu 'ns 't mijne van hebben.

Daalde de 15 sporten af.

Waren druk bezig met den regenbakvloer.

Schuin achter hen 'n stapel steenen, en 'n kuipvol zand-cementpap, precies 'n reuzebal funchi in wording, van 'n meter of wat in doorsnee.

Met troffel in rechter 'n schep specie klets over den vloer gespreid, met linker 'n steen uit den hoop gevingerd, klap daar ligt ie, hier wat pap, daar wat pap, ping pang vibreert de stalen troffel, en 't klinkertje ligt gecement in z'n papperig kleverig nestje.

Stond wonderend te staren naar dat vliegensvlug: specie, steen, papveeg, pang, klaar, — specie, steen, papveeg, pang, klaar, — specie, steen, papveeg, pang, klaar, regelmatig als 't getiktak van 'n ouderwetsche friesche klok.

Hello, zeg ik, waarom laten jullie je de steenen niet aanreiken door de handlangers, dat is, dunkt me, toch veel practischer?

O, neen pastoor — (specie, steen) — dat gaat heelemaal niet, (papveeg, pang, klaar!

Nou hoor, als ik metselaar was, dan zou ik 't toch heusch zóó aanpakken.

Maar dan zou U heusch, (specie, steen, papveeg), geen goeie metselaar zijn.. — pang, klaar!

Berekende thuis, nà 't weer omhoog sporten, dat ik bij zulk 'n tempo, precies in drie dagen kant en klaar zou zijn, en .... 't was all right in twee en - halven dag.

Daar zit je nu, met al je vroeger zoo nijdig ingepomte spitsvondige abstracte algebraïsche en wiskundige formules.

Allemaal humbug, de practijk dat is je ware!

***

Maandagmiddag v. d. XX Juni vertrok 'n truckvol met stadsmannetjes met harde handen weer naar hun penaten en nu voor goed.

Ze hadden met succes in mijn regenbak een massaal waterproof eeuwentartend voerinkje gelegd, waarbij 't intérieur van een gecapitonneerde ulsterjas 'n velletje vloeipapier is.

M'n Wilibrordsche man en mannetjes bleven nog wat nascharrelen, de „finishing touch" er aan geven.

En ook die kwamen na heel wat getob klaar, eindelijk!

't Was Woensdag 22 Juni 11 19 A.M, toen ik de groene regenbakdeur in het slot draaide, met precies zoo'n gewichtig gezicht als de cipier van Sing-Sing bij 't opbergen van 'n Bank-in-de-lucht-keiler.

Regenbak was, om 't nu 'ns duidelijk te zeggen: „tiré à quatre épingles."

En piots begonnen de blauwende luchten boven het Oostelijk heuvelland te grijzen, te zwarten, te roetzwarten, de wind stak op, en neer kwam in spuitende stralen 'n losbarstende fluitgierende hemeldouche, zoodat in no time 't water plassend-borrelend door de kerkgoten gutste, en ketsend neerklaterde op den brandnieuwen vloer van m'n pas gekalefaterden regenbak.

Dan noemen ze „good luck" of „'n reuzebof", ik zou liever zeggen, 'n wondre zegen van den grooten Meester hierboven.

En toen .... zooals „Vondel" naar ik meen, zoo treffend dicht:

„En toen kwam er 'n donderknal, met hevig misbaar,"

„En die dreef alle regenwolken, pardoes uit mekaar."

Niver mind, ik was overdankbaar, overcontent.

Zat dra gehurkt achter groene deur met 'n zwiepende lat, neen niet te peuren, maar te peilen, te dieplooden.

Vier, zegge vier duim water spiegelde me tegen uit de diepe donkerte, wat bij 'n oppervlakte van 15×10.50 m. heel wat litertjes van dat vocht beteekent.

En toen 's middags Stanley met 'n blik *put*water op z'n gekroesd hersenzoldertje naar de badkamer toog, was ik nog maar juist op tijd om 'm terug te sabelen met 'n: Ben je nou betoeterd, sonny, als de wie de weerga 'n blik *regen*water, 't kan nu lijden, hoor!

En nu schei ik er uit met „regenbakken" en naar ik hoop voor goed.

Zoodat ik ten slotte maar zeggen wil, dat je nooit van je leven 'n regenbak met *klei* in mekaar moet zetten, want dan krijg je mikmak, dat is beslist gedecideerd achterop.

Wat feitelijk geheel de moraal is van dit droog, en toch weer niet droog hyper-litterairisch essay.

Ajó pues!

JAN PAUL.

San Willibrordo

Feest v/d H.H. Joannes en Paulus.

KERKLIJST.

St. ANNAKERK - OTRABANDA.

Morgen, *Zondag*, 8 uur Plechtige H. Mis ter eere van de H, H. Apostelen Petrus en Paulus.

H. FAMILIE-KERK, SAN MATEO.

Zondag: Algemeene H. Communie voor de mannen.
H. H. Missen kwart voor 5, 7 en 9 uur.
Gelegenheid om te Communiceeren onder de H. H. Missen en om half 7.
's Avonds 7 uur lof met Rozenhoedje.
Donderdagavond te 7 uur Plechtig Lof met Veni Creator en predikatie tot opening van het 40 uren-gebed,
Vrijdag, Zaterdag en Zondag is het Heilig Sacrament den geheelen dag uitgesteld ter aanbidding. 12 uur aanbidding. 3 uur aanbidding der kinderen.
Vrijdag 5 uur 1e H. Mis met Communie uitreiken. 6 uur Communie uitreiken. 7 uur plechtige H. Mis met Communie uitreiken,
's Avonds 7 uur plechtig Lof met predikatie.
Zaterdag evenals Vrijdag; 's Avonds 7 uur alléén Lof.
Zondag H. H. Missen volgens gewoonte.
9 uur plechtige Hoogmis. 12 uur Aanbidding. 3 uur Aanbidding der kinderen.
's Avonds half 7. Pontificaal Lof, feestpredikatie, plechtige Processie in de kerk met het Allerheiligste en Te Deum tot sluiting van het 40 uren-gebed.

De paketschoener Ligia.

De paketschoener „Ligia" is weer hersteld en heeft gisteren haar gewone reis naar Bonaire aanvaard.

Immigratie.

Per S.S. *Commewijne* zijn verleden Zondag een tachtigtal Surinamers aangekomen, waarvan 70 voor rekening van de C. P. I. M.

Opgehangen.

Een Surinaamsch arbeider, die niet wel bij het hoofd was en naar zijn land zou worden terug gezonden, heeft zich Zondagnacht, in de politiewacht naar men vermoedt, in zijn waanzin, door ophanging van het leven beroofd.

Regen.

Deze week hebben we weer een paar flinke regenbuien gehad. Voor dezen tijd van het jaar iets heel bijzonders. Dinsdag wees de regenmeter van het St. Thomas-college 44.4 m.M. en Donderdag 27 m. M.

Gedurende de maand Juni gaf de regenmeter op het St. Thomas-college een regenval aan van 129.5 m. m.

Directeur O. W.

Per S.S. *Crijnssen* zal 13 Juli hier arriveeren de heer Ir. VAN ROSSE, w. i. de heer VAN ROSSE heeft per S.S. *Simon Bolivar* de reis van Holland gemaakt en is te Trinidad, ter bestudeering van waterwerken achter gebleven.

Per zelfde gelegenheid zal ook arriveeren een technisch ambtenaar, voorheen in dienst bij den Waterstaat.

Vertrokken.

Per S.S. *Simon Bolivar* zijn van hier vertrokken de Heer S. M. L. Maduro, Lid van den Kol. Raad en voorzitter der Schoolcommissie, en Ds. G. Eybers.

„La Coriana" en „El Arco Iris."

De gebroeders Angel Jesús en Luis G. Leañez maken bekend dat de twee winkelzaken „La Coriana" en „El Arco Iris" zijn vereenigd tot een, onder den naam van „La Coriana."

Kantongerecht.

De Arubiaan M. E. die in de Goede Week op de Isla George Bor doodgestoken heeft, is veroordeeld tot twaalf jaren gevangenisstraf met openbare tewerkstelling.

De Hollandsche arbeider F. A. van D, die onlangs op een Zondagmiddag in een pension te Otrabanda met twee meisjes van ongeveer acht jaar niet te noemen handelingen heeft gepleegd, is tot vier jaar gevangenisstraf veroordeeld.

Nederland—Suriname per vliegtuig.

Een plan voor een Oceaan-vlucht naar West-Indië. Naar wordt gemeld heeft de heer J. van Onlangs, Jr., tweede luitenant-vlieger te Soesterberg, het voornemen naar Paramaribo te vliegen, zoo hij voldoenden financieelen steun ontvangt voor de uitvoering van zijn plan, dat hij hoopt te kunnen verwezenlijken in dezelfde maand October, waarin luitenant Koppen zijn vlucht naar Oost-Indië denkt te doen.

Luitenant van Onlangs, die in November 1924 als reserve-luitenant bij de militaire luchtvaartafdeeling in dienst is getreden, zou den tocht in vier étappes willen maken: 1 Naar Casablanca (2400 K. M.) 2. Naar Dakar (3000 K. M.) 3. Naar Pernambuco (3000 K. M. dwars over den Atlantischen Oceaan.) 4. Naar Paramaribo (pl. m. 3000 K. M.). Hij zou vliegen met een gevechtsvliegtuig Fokker C. 6. voorzien van een luchtgekoelden motor. Als reisgenoot zou waarschijnlijk een der ingenieurs van den technischen dienst medegaan. (*Vaderl.*)

Een groot Curaçaoenaar gehuldigd.

Op 5 Juni hebben de ontelbare leerlingen en bewonderaars van den grooten opvoeder Don Enrique Huyke zich te Arroyo (Porto-rico) vereenigd, om zijn nagedachtenis te eeren en te vereeuwigen door een *„Enrique Huyke Graded School."*

Don Enrique Huyke werd geboren te Curaçao op 4 Maart 1850. Hij was de zoon van Bernardo Huyke, Hollander van geboorte, en Maria Blanc, van Curaçao. Terwijl de vader zich aan het onderwijs bleef wijden te Curaçao, vertrok de zoon, Enrique, op 18 jarigen leeftijd naar Porto Rico en opende daar een College „San Bernardo" te Arroyo, dat weldra over geheel het eiland bekend stond als een der beste en meest moderne colleges. Hij schreef verschillende werken voor het onderwijs. Het gemeentebestuur van Arroyo verklaarde hem tot aangenomen zoon, plaatste zijn portret in het Gemeentehuis en richtte te zijner nagedachtenis een marmeren standbeeld op. Het Spaansche Bestuur begiftigde hem met het Kruis van Isabel de Katholieke. Het Amerikaansch Gouvernement benoemde hem tot lid van de „Junta Superior de Instrucción Publica."

Hij overleed op 5 Juni 1908.

Zijn naam blijft thans vereeuwigd in de „Enrique Huyke Graded School", een inrichting van 14 klassen.

Naar aanleiding van deze feestelijke herdenking, heeft het Bestuur van Venezuela zijn zoon, door Juan B. Huyke, tegenwoordig minister van Onderwijs, begiftigd met de medalje van Openbaar Onderwijs.

Curaçaosche Handelmaatschappij.

In dank ontvangen van den Heer H. Perret Gentil, Directeur van de *„Curaçao Trading Co."* alhier het verslag van de Curaçaosche Handel Maatschappij, Amsterdam over het jaar 1926.

Aan dit verslag ontleenen wij het volgende:

Over het algemeen geven de zaken van het hoofdkantoor weder reden tot tevredenheid.

Verreweg het grootste deel van de op de balans voorkomende vorderingen werd inmiddels geïnd, terwijl de nog hangende posten, na inschrijving van een bedrag wegens dubieuse debiteuren, dat in verhouding tot den omzet onbeteekenend mag heeten, op alleszins veilig te achten basis werden opgevoerd.

Op Curaçao bleef de toestand der haven voor het bedrijf gunstig.

De resultaten van de filialen te Paramaribo en in Venezuela stonden niet achter bij die, welke te vorigen jare werden verkregen.

De zaken echter van het Barranquilla-kantoor ondervonden den nadeeligen invloed van de verkeersstagnatie wegens den lagen waterstand der Magdalenarivier. Niet alleen had deze een maandenlange onderbreking van den afzet in het Columbiaansche binnenland ten gevolge, doch tevens een opeenhoping van de nog gedurende normale omstandigheden bestelde en geïmporteerde goederen. Ongelukkigerwijze trof dit samen met een scherpe daling op de katoen- en manufacturenmarkt, zoodra behalve het door onvoldoenden verkoop veroorzaakte bedrijfsverlies een belangrijke afschrijving op den inventaris ten laste van onze generale exploitatie-rekening kwam.

Na aftrek van f 41.272 voor afschrijving op vaste goederen en meubilair blijft van het netto-resultaat van f 555.465 voor verdeeling beschikbaar een bedrag van f 514.193. Voorgesteld wordt een dividend van 8% uit te keeren, waarna als onverdeeld dividend zal resteeren f 16.741.

In dank ontvangen het verslag over 1926 van de Curaçaosche Bank, en een tijdtafel van de Hamburg-Amerika-Lijn, met beschrijving van het nieuwe stoomschip „New-York".

Nieuwe stoomvaartlijn.

De heeren J. & D. Jesurun maken bekend, dat de booten der *Royal Mail Steam Packet Line* voortaan geregeld twee maal per maand onze haven zullen aandoen. Deze booten komen rechtstreeks van Londen naar Curaçao. 9 Juni kwam de eerste boot „Narenta" hier aan, 24 Juni de tweede „Nebraska", de volgende zal zijn de „Noorderdijk" van de *Holland Amerika Lijn*, die met genoemde maatschappij gecombineerd is.

Bekenmaking.

De ondergeteekende, wn. Procureur-Generaal in Curaçao, maakt hierbij bekend, dat met ingang van heden:

1o. de Bitterstraat in de richting van den Scharloweg naar de Werfstraat afgesloten wordt voor het verkeer met motorrijtuigen of andere vervoermiddelen;

2o. het verboden is met genoemde vervoermiddelen het Fort Amsterdam, komende uit oostelijke richting, bezuiden de Wilhelminaschool, in te rijden.

Curaçao den 22n Juni 1927.

1—3 De wn. Procureur-Generaal,

C. S. GORSIRA.

Verkoopkoersen der Banken op Curaçao voor Buitenlandsche Wissels.

(Opgegeven door de Hollandsche Bank voor West-Indië.)

	24/6	25/6	27/6	28/6	29/6	30/6
Noord-Amerika	2.48½	2.48½	2.48½	2.48½	2.48½	2.48½
België	35.70	35.70	35.70	35.70	35.70	35.70
Duitschland	—.60	—.60	—.60	0.60	0.60	0.60
Engeland	12.11	12.12	12.12	12.11	12.11	12.11
Frankrijk	9.96	9.96	9.96	9.96	9.96	9.96
Italië	14.29	14.62	14.66	14.32	14.24	14.01
Nederland	99.75	99.75	99.75	99.75	99.75	99.75
Spanje	42.73	42.49	42.44	42.61	42.61	42.73
Venezuela-Caracas	47.95	48.05	48.—	48.05	48.05	48.10
Maracaibo	48.20	48.30	48.25	48.30	48.30	48.35
Zwitserland	48.51	48.49	48.49	48.47	48.47	48.49

Officieele Berichten.

De adjunct-commies X. H. Ch. M. Krugers, werkzaam ten kantore van den Directeur van Openbare Werken, is overgeplaatst naar de Griffie van het Hof van Justitie alhier en de klerk D. B. Duque, werkzaam ter Gouvernements-Secretarie, is overgeplaatst naar het kantoor van den Directeur van Openbare Werken.

Mej. A. M. Schotborgh is benoemd tot tijdelijk schrijfster en werkzaam gesteld ter Gouvernements- Secretarie.

Aan den Predikant bij de Vereenigde Protestantsche Gemeente alhier, G. J. Eybers, is op zijn verzoek, eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

Aan den heer Eybers voornoemd is, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als lid van den Voogdijraad op Curaçao en als lid van de Commissie van beheer van de Openbare Leeszaal en Boekerij, onder dankbetuiging voor de als zoodanig bewezen diensten.

Aan den hoofdagent van politie op Curaçao, Hendrikus Vermeulen, is, op zijn verzoek, eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

De agent van politie 1ste klasse E. Fresco is benoemd tot tijdelijk hoofdagent.

De agent van politie 2de klasse F. V. Sterling, tijdelijk agent 1ste klasse is eervol ontheven van de functiën van agent 1ste klas en benoemd tot tijdelijk hoofdagent.

De agent van politie 2de klasse C. P. Rib is benoemd tot tijdelijk agent 1ste klasse.

J. A. Adams is benoemd tot tijdelijk agent van politie 2de klasse en J. J. van Lamoen en A. Hanson zijn benoemd tot tijdelijke agenten van politie 1ste klasse.

Aan den tijdelijk telegrambesteller bij den post voor D. T. op Aruba, Thomas Jacobs, is op zijn verzoek, eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

Aan den beheerder van de Openbare Leeszaal en Boekerij en van het Koloniaal Schoolmuseum alhier, E. Yrausquin, is, op zijn verzoek, eervol ontslag als zoodanig verleend.

Een nieuwe stormramp in het Oosten van Nederland.

Nog geen twee jaar, nadat geheel Nederland opgeschrikt werd door een vreeselijken cycloon, die 10 Augustus 1925 Borculo bijna van den grond wegvaagde, heeft op 1 Juni ten tweede male een dergelijke natuurramp ons vaderland geteisterd. En ook thans is voornamelijk de Geldersche Achterhoek het tooneel van de verwoesting geweest. Over het kleine, mooie dorpje Beltrum — tusschen Borculo en Groenlo gelegen — is omstreeks vier uur een cycloon getrokken, die volgens ooggetuigen in verschrikking den cycloon van Borculo evenaarde.

Het Kon. Nederlandsch Meteorologisch Instituut te De Bilt heeft omtrent de stormramp de volgende nadere mededeeling verstrekt:

Het natuurverschijnsel, dat den 1sten Juni in den Achterhoek van Gelderland en Twente zijn spoor van geweldige verwoesting heeft achtergelaten, draagt geheel het karakter van een windhoos. Het oordeel van personen, die de verwoestingen hebben gezien, welke vroeger te Borculo zijn aangericht, luid eenstemmig, dat de kracht van deze hoos grooter is geweest dan van de vroegere. Waren toen voornamelijk de daken vernield, nu ziet men in de zone van de sterkste verwoesting vrijwel alles platgedrukt. Alle boomen liggen in zuid-noordelijke richting tegen den grond en de huizen zijn met muren en al in de richting van de stormbaan tegen den grond geslagen.

Volgens ooggetuigen had de hoos de gewone slurfvormige gedaante en er was duidelijk een draaiing om een verticale as, tegengesteld aan de richting van de wijzers van een uurwerk, te onderkennen. Nu eens kon men onder de donkere zuil door de lichte lucht zien, dan weer raakte de slurf den grond, geheel in overeenstemming met het feit, dat tusschen de verwoeste gedeelten de baan zich niet of slechts onduidelijk heeft afgeteekend doordat de hoos zich van den grond heeft losgemaakt.

In de buurt Olden-Eibergen zijn circa 50 huizen getroffen, waarvan meer dan de helft totaal verwoest.

Tusschen Lichtenvoorde en Neede werden ongeveer 150 boerderijen geheel verwoest.

Te Beltrum zijn vier dooden te betreuren.

Zeer velen zijn zwaar gewond door de instortende huizen. Te Neede is 1 persoon gedood en over de honderd zijn gewond.

De textielfabriek van Ter Weeme, waar een vierhonderdtal arbeiders werkten, is door den instortenden hoogen steenen schoorsteen, voor een groot deel verwoest. De buurtschappen Lievelde en Beltrum zijn grootendeels verwoest. Ook van andere plaatsen, iMllingen en Zevenaar, komen berichten van verwoestingen. Het Elberbosch is geheel verwoest. Te Neede werden twee kinderen van een spoorwegarbeider door den wind opgenomen en op de ralis geworpen juist voor een door den storm aan 't rollen gebrachten goederenwagen. Een der kinderen ging de wagon over 't hoofd, en het was terstond dood. Het tweede kind werden de beentjes afgereden. Ook dit kind is aan de bekomen wonden overleden. De moeder werd opgenomen met gebroken beenen, terwijl de vader ernstige hoofdwonden had.

De schade wordt geschat op 2 millioen.

Onmiddellijk begaven H. M. de Koningin, Prins Hendrik en Prinses Juliana zich ter plaatse om te helpen en te troosten.

BUITENLAND.

DE KERKVERVOLGING IN MEXICO.

De verbanning der Bisschoppen.

De leugenachtigheid van Calles.

Bij de verbanning van een zestal Mexicaansche bisschoppen, onder wie de primaat van Mexico, Mgr. Mora y del Rio, op het eind der vorige maand, had president Calles een officieel communiqué uitgegeven, waarin werd gezegd, dat den zes leden van het Episcopaat de keus was gelaten wegens verraad voor de rechtbank te verschijnen, of vrijwillig het land te verlaten, en dat zij van dit alternatief het laatste hadden gekozen. Verder werd er in te kennen gegeven, dat zij de leiders waren van de revolutie in Mexico.

Indien zulks werkelijk het geval was, zou Calles met een openbare rechtszitting den grootsten troef in handen gehad hebben, dien hij ooit had kunnen uitspelen. In werkelijkheid echter was een openbare rechtszitting wel het laatste wat hij aandurfde en de bisschoppen te fusilleeren was wel wat al te riskant.

De bedoeling van het communiqué was duidelijk. Het moest den indruk wekken, dat Calles een hoogst verdraagzaam man was. Hij zag echter één zaak over het hoofd, en wel dat, zoodra de bisschoppen de Mexicaansche grens zouden hebben overschreden, zij vrij zouden zijn om aan de wereld de waarheid te vertellen.

Mgr. Ruiz y Flores, aartsbisschop van Michoacan, heeft uit naam der verbannen bisschoppen van die vrijheid gebruikt gemaakt en een relaas gegeven van hun arrestatie op bevel van den minister van binnenlandsche zaken, Tejeda, en van hun uitzetting. Dit relaas luidt als volgt:

Op 21 April, om zeven uur in den namiddag, werden zes van de vijftien bisschoppen, die in de hoofdstad waren geïnterneerd, onder wie aartsbisschop Mora y del Rio en aartsbisschop Ruiz, bij den minister van binnenlandsche zaken, Tejeda, op diens departement ontboden. Hij zeide ons, dat wij op bevel van den president dien avond het land moesten verlaten en verklaarde: „Gij zijt de leiders van de revolutie en door uw stilzwijgen op den jongsten herderlijken brief van den aartsbisschop van Durango waarin de katholieke leden gerechtigd worden verklaard in zelfverdediging naar de wapens te grijpen, zijt gij schuldig aan deelneming aan den opstand."

Dat was zijn eenige verklaring. Bewijzen voerde hij niet aan. Mgr. Mora y del Rio, aartsbisschop van Mexico-stad, gaf den minister het volgende antwoord:

„Mijnheer, het Episcopaat heeft geen revolutie in de hand gewerkt Het heeft intusschen verklaard, dat de leeken het onaantastbaar recht hebben gewapend de onvergankelijke rechten te verdedigen, welke zij niet kunnen verdedigen met vreedzame middelen."

„Dat is rebellie," riposteerde de minister.

„Dat is geen rebellie", antwoordde de aartsbisschop, „het is zelfverdediging tegen niet te rechtvaardigen tirannie."

„Tegen het wettig gezag," was het wederwoord van den minister.

„Wat dit gezag van de regeering betreft," zeide daarop de aartsbisschop, „de geheele wereld kent de onwettigheid van de verkiezingen, welke haar tot haar macht gebracht hebben."

De minister verklaarde vervolgens: „Het is thans de tijd niet voor argumenteeren." Hij gaf een teeken aan kolonel Delgado, chef van den geheimen dienst, die ons onder geleide van gewapende soldaten wegvoerde en om negen uur van denzelfden avond waren we op weg naar Laredo. Hoe groot was onze verbazing bij aankomst aldaar een regeerings-communiqué te lezen waarin werd gezegd, dat wij voor de keuze waren gesteld wegens verraad, voor de rechtbank te verschijnen, of vrijwillig het land te verlaten, en dat wij het laatste gekozen hadden en vrijwillig in ballingschap waren gegaan. Het verklaarde voorts, dat wij zessen de leiders van de revolutie waren. Dat is een leugen. Toevallig waren wij gearresteerd van de vijftien, die allen tegen gewapenden opstand stelling hadden genomen. En eenig alternatief van een rechtspraak was niet gesteld.

De Mexicaansche grondwet verbiedt de straf van verbanning aan een Mexicaan op te leggen en zij verbiedt ook maar eenige straf op te leggen, zonder uitspraak van de rechtbank. Zoo maakte de president met één enkele daad zichzelf tot wetgever, getuige, openbaar ministerie, rechter en uitvoerder.

Tot zoover het officieel relaas van Mgr. Ruiz.

Intusschen zijn, gelijk reeds gemeld, nog wederom drie Mexicaansche bisschoppen het land uitgezet en in de Vereenigde Staten aangekomen. Het zijn Mgr. Tritschler y Cordova, aartsbisschop van Yucatan, Mgr. Aguirre Ramos, bisschop van Sinalon, en Mgr. Azpeitia Palomar, bisschop van Tepic.

De Mexicaansche hierarchie telt 33 bisschoppen; daarvan zijn er zestien verbannen. Van de zestien, die nog in het land verblijven, bevinden er zich zeven in de gevangenis of zijn geïnterneerd in Mexico-stad. Van zes anderen is het bekend, dat zij zich in hun diocees verborgen houden. Van de vier resteerende prelaten is niets bekend. Het zijn Mgr. Rafaelle Guizzar y Valencia, bisschop van Vera Cruz en zijn broeder Antonio Guizar y Valencia, bisschop van Chihuahua, Mgr. Velasco, bisschop van Colima en Mgr. Ortiz, bisschop van Chilapa. Vermoed wordt dat zij zich verborgen houden of in hun bisdom zijn geïnterneerd. De naam van laatstgenoemden bisschop wordt in het jongste Annuario Pontificio niet meer gemeld.

Mgr. Ruiz heeft nog meegedeeld, dat de Mexicaansche regeering aan de priesters salarissen aanbood van 500 pesos per maand, indien zij zich onafhankelijk wilden verklaren van den paus en gecontroleerde regeeringsgeestelijken wilden worden. Geen enkel hunner echter, kon hij met trots verklaren, heeft het aanbod aanvaard, geen enkele is afgevallen.

Een rapport over den oorlog en de oorlogvoering.

In den Duitschen Rijksdag kwam het kort geleden tot levendige en soms heftige debatten, naar aanleiding van het rapport, door den heer Bell, lid der Centrumpartij, uitgebracht als rapporteur der commissie van onderzoek, destijds door de Nationale Vergadering ingesteld, over de vraag, of de militaire economische legerleiding maatregelen heeft gelast of bestendigd, die een schending van het volkenrecht beteekenden of, meer dan militair of economisch noodig was, wreed en hard waren.

Het is een zeer omvangrijk rapport, dat vijf deelen beslaat.

Dr. Bell wees erop, dat er naast dit Duitsche materiaal slechts zeer gebrekkig materiaal bestaat. De commissie koestert echter de hoop dat dit Duitsche rapport een aansporing zal inhouden voor de voormalige vijandelijke regeeringen om het onderzoek naar de opgeworpen quaesties voort te zetten.

De schending van de neutraliteit van België door den Duitschen inval heeft de commissie nog niet definitief kunnen beoordeelen. De militaire beweging van de Belgische bevolking tegen het Duitsche leger was niet geheel overeenkomstig de Haagsche voorschriften nopens het internationale oorlogsrecht. Of de de deportatie van Belgische arbeiders in 1916 en 1917 in strijd met het volkenrecht was, laat de meerderheid in de commissie onbeslist. De minderheid erkent deze onrechtmatigheid. Misbruiken bij de uitvoering zijn eenstemmig vastgesteld.

De duikbootoorlog werd door de commissie, als represaille tegen de met het volkenrecht in strijd zijnde Engelsche blokkade, toelaatbaar verklaard, en ook de rechtmatigheid erkend van aanvallen uit de lucht op alles, wat als „krachtbron" voor de vijandelijke oorlogvoering kon worden beschouwd.

De Duitsche gasoorlog was, afgezien van de groene en gele kruisgranaten, overeenkomstig het volkenrecht, want deze zijn pas gebruikt, nadat het Fransche leger met gasstrijdmiddelen, die in strijd met het volkenrecht waren, was voorgegaan.

De behandeling der gevangenen was aan het front bij geen enkel leger geheel overeenkomstig de eischen van het volkenrecht, en ook bij de behandeling van de hospitaalschepen overtraden beide partijen in enkele gevallen de bepalingen van het volkenrecht.

De verwoestingen bij de Duitsche terugtochten in 1917 en 1918 geschieden, naar het oordeel der commissie, uit zuiver militaire overwegingen. Of er in elk bizonder geval militaire noodzaak bestond, kan niet meer worden nagegaan.

Bij de bespreking von het rapport legden de socialisten Levi en Dittmann en de communisten Stöcker en Raedel aan de commissie ten laste, dat zij niet objectief genoeg te werk was gegaan. Haar rapport was te gunstig voor het legerbestuur; haar deskundigen waren bevooroordeeld. Deze aanvallen, die van de niet socialisten herhaaldelijk uitingen van ontstemming uitlokten, werden bestreden door prof. Schuecking, dr. Schneider en dr. Bell.

De totaal-indruk van het rapport is, dat aan beide zijden, zoowel aan die der Duitschers, als aan die hunner bestrijders, misslagen en overtredingen zijn begaan, wat dan ook wel overeenkomstig de werkelijkheid zal wezen.

Waar twee partijen oorlog voeren, zal wel nimmer het gelijk en ongelijk geheel aan één kant zijn. Conclusie: men moet *geen* oorlog voeren!